

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. j. *Æternitas mundi, & generationum vtrum fuerit possibilis.*

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

QVÆSTIO III.

De aternitate mundi.

Fuisse tempus in quo nihil in mundo erat, imò in quo nihil ipse mundus erat, & nihil ipsum tempus, inter Catholicos omnes certum & compertum est omnibus Christianis Philosophis; sed negat Aristoteles 8. *Physicorum*, alibique sæpius, ubi censet semper fuisse mundum eo modo, quo nunc est. Ideoque celebris in Scholis est controuersia, verum potuerit saltem eo modo æternus esse mundus, quo æternum eum de facto fuisse tenuit Aristoteles. Primò ergo videndum est de aternitate generationum & corruptionum: secundò de aternitate rerum successuarum: tertio de aternitate rerum permanentium.

SECTIO I.

Æternitas mundi, & generationum utrum fuerit possibilis.

Quatuor
modi æter-
nitatis,

Quatuor modis potest intelligi quod rerum corruptibilium generationes, v.g. hominum, ab æterno fuerint. Primò ita ut vnus homo sit creatus immediatè à Deo solo, deinde ab hoc vno homine homines ceteri per communem viam generationis successiuè sint propagati: secundò ita ut infiniti homines à Deo solo producti sint, sed successiuè; vnus nimirum post alium: tertio ut vnus homo à Deo solo creatus fuerit, & ab eo solo infinite processerint generationes, quarum nulla sit prima: quartò, ita ut nulla generatio sit immediatè à Deo solo, nullus homo à Deo creatus; sed vnaquæque generatio ante se habeat aliam, neque inter illas vlla sit prima.

Assertio de generationibus quarum aliqua sit prima.

Dico primò, generationes rerum & corruptiones nullo modo esse ita potuisse ab æterno, ut inter eas aliqua fuerit omnium prima.

Ratio est, quia si rerum successio æterna esset, deberet semper aliqua fuisse generatio, alioqui generationes non sunt ab æterno: sed si aliqua esset inter illas omnium prima, non semper fuisset aliqua generatio: nam ante illam primam non fuisset vlla generatio: ergo successio generationum non potest esse vnaquæque æterna, si datur generatio aliqua prima. Deinde illa prima generatio, vel esset ab æterno, vel non esset ab æterno: si esset ab æterno: ergo deberet durare infinito tempore, quod est contra suppositionem; volumus enim singulas durare solum per instans; si non esset ab æterno: ergo successio non esset ab æterno. Deinde secunda generatio non esset æterna, quia daretur aliquid ea prius, & tamen non esset post primam, ut supponitur, nisi vno anno: ergo æternitas non esset nisi vnus annus: ergo implicat ut generationes sic ab æterno fuerint, ut inter eas aliqua prima fuerit.

Assertio de generationibus quarum nulla sit prima.

Dico secundò, neque potuisse esse ab æterno seriem generationum & corruptionum, ita ut nulla fuerit inter illas prima. Ita censent Recentiores omnes communis cum Suarez *lib. 1. de opere sex dierum*, c. 1. Vasque *1. p. disp. 77. c. 5.* contra Gregorium, Gabrielem, Okamum, Pererium, & plures Thomistas, quorum sententia non est omnino improbabilis, quia ratio vix solet asserri, quæ demonstret implicare generationes ab æterno.

§. I.

Rationes minus probabiles.

Prima ratio. Primò enim argumentantur nonnulli Doctores. Si generationes essent ab æterno, liceret

Aponere duo hæc contradictoria. *Nullus homo fuit ab æterno, & Aliquis homo fuit ab æterno.* Primum probatur. Tunc nullus homo fuit ab æterno, quando nulla generatio fuit ab æterno: sed in facta suppositione nulla generatio ab æterno fuisset: ergo neque vnus homo. Probo secundum. Tunc homo aliquis est ab æterno, quando generationes hominum sunt ab æterno: sed generationes fuissent ab æterno: ergo fuisset aliquis homo ab æterno.

Responderi potest, nullam in eo esse implicanciam, quia vtraque illa propositio simul vera esse posset in bono sensu: *Nullus homo distributiuè sumptus est ab æterno: Omnes homines collectiuè sumpti, siue tota collectio hominum esset ab æterno.*

BQuia licet nullus fuisset homo determinatus per totam æternitatem, fuisset tamen semper aliquis homo indeterminatè, ac collectiuè; sicut si detur finis aliquis leucalis, nullus palmus distributiuè replet leucam, sed omnes collectiuè: est autem omnino paritas, quia esse ab æterno esset semper fuisse, siue coexistisse toti temporis æterno.

Secundò argumentantur. Si mundus esset ab æterno, saltem materia prima creata erit à solo Deo, quia illa non generatur: vel ergo creata erit absque omni forma, vel sub aliqua forma. Si primum: ergo æterno tempore mansit sine omni forma, & sic non fuerunt ab æterno generationes. Si secundum: ergo Deus solus illam formam produxit, & sic dabitur aliqua prima generatio.

CResponderi potest, materiam primam tunc creatam iri à solo Deo neque sine omni forma, neque cum aliqua forma determinata, sed cum innumeris formis; quia creari ab æterno, non est certo aliquo instanti creari; sed est creari per infinitum tempus. Materia ergo si ab æterno creata esset, habuisset semper aliquam formam; atque ita formas habuisset infinitas, non simul, sed successiuè.

Tertio argumentantur. Tota collectio hominum non potest esse producta per generationem ab homine: ergo aliquis factus est à solo Deo. Probo antecedens; vel enim ille homo est intra collectionem, vel non; si est intra collectionem: ergo ab illo non est tota collectio, quia ille non est à se; si extra collectionem: ergo non est sumpta tota collectio.

DResponderi potest distinguendo antecedens. Tota collectio hominum non potest habere esse per generationem ab vnico homine, qui dicatur causa totius collectionis, concedo; tota collectio hominum non potest esse ab hominibus, quorum vnus gignat alium, & hic alium, nego antecedens; quomodo enim implicat ut hic homo genitus sit ab alio, & hic ab alio in infinitum?

Quartò argumentantur. Si generationes hominum essent ab æterno, ita ut nullus esset primus homo à Deo creatus, in illa serie patrum ac filiorum plures essent filij quàm patres; & tamen non essent plures, quæ manifesta implicancia est. Probo plures esse filios, quàm patres, quia in illa serie patrum & filiorum verum est dicere, *Nunc omnes patres sunt filij, & nunc omnes filij non sunt patres*; quia iste vltimus filius non est pater: ergo plures sunt filij quàm patres. Iam probo non esse plures. Vbi sunt plures filij quàm patres, ibi necesse est ut vel vnus pater habeat plures filios, vel ut aliquis filius nullum habeat patrem; vtrumque autem est contra suppositionem: ergo non sunt plures filij quàm patres. Imò tunc numerus filiorum non est maior numero patrum, quando nullus est filius qui patrem non

Quæst. III. Sect. I. de Possib. creat ab æterno. 269

non habeat, & nullus pater, qui plures habeat filios quàm vnum; sicut si sint infiniti homines, vnam singuli habentes linguam, implicat vt sint plures homines quàm linguæ, vel plures linguæ quàm homines.

Respondi potest, fallaciam esse in hoc argumento, in quo duæ sumuntur, & comparantur collectiones, quarum vna includitur in altera, & bis numeratur, non autem altera: altera enim est collectio patrum, altera filiorum; patres omnes sunt filij; & filij omnes non sunt patres: omnes ergo patres numerantur vt sunt patres, & vt sunt filij, atque ita collectio patrum includitur in collectione filiorum, & omnes patres bis numerantur, cum numerentur vt patres, & vt sunt filij: non ergo mirum est, quod singulis patribus respondeant singuli filij, & singulis filiis singuli patres; & tamen plures sint filij, quàm patres. Dico itaque ad argumentum, quod in da. suppositione collectio filiorum est maior quàm collectio patrum, etiam si nec vllus pater habeat plures filios, neque vllus filius careat patre. Neque par est ratio duarum collectionum, quæ separatim numerantur, ita vt earum altera non alteram includeret, neque inclusa bis numeraretur, v.g. si essent infiniti homines, vnam singuli habentes linguam, tot sine dubio essent linguæ, quot sunt homines; quia neque bis numerantur linguæ, neque bis numerantur homines; sed vna collectio est extra aliam. In exemplo autem filiorum & patrum contrarium omnino patet, neque argumentum efficax est, nisi duæ inueniantur collectiones, quæ se inuicem excludant, & quarum neutra bis numeretur.

S. II.

Rationes efficaces.

Prima sit. Si darentur generationes ab æterno, & corruptiones, sequeretur quod nunc plures fuissent generationes, quàm corruptiones; & tamen non fuissent plures; quæ manifesta implicancia est. Probo quod hodie plures fuissent generationes. Tunc plures fuerunt generationes quàm corruptiones, quando plura fuerunt entia genita, quàm corrupta: sed nunc plura fuissent entia genita, quàm fuissent entia corrupta, verum enim esset dicere, *Nunc omnia corrupta fuerunt genita, & tamen nunc non omnia quæ fuerunt genita, fuerunt corrupta*; homines enim omnes viuentes fuerunt geniti, & non sunt corrupti: ergo manifestum est, quod plures fuissent generationes quàm corruptiones. Quod autem non fuissent plures generationes, quàm corruptiones, ostendo euidenter. Tunc non sunt plures generationes quàm corruptiones, quando nulla fuit facta generatio, cui adiuncta non fuerit aliqua corruptio: sed nulla fuisset facta generatio per totam æternitatem, cui adiuncta non fuisset aliqua corruptio; nam omnes generationes essent eo modo factæ, quo nunc sunt: ergo manifestum etiam est, quod generationes non fuissent hodie plures quàm corruptiones. Maior probatur, quia si essent infiniti homines, singuli vnam habentes linguam, falsum esset, quod plures essent homines, quàm linguæ: ergo similiter, si quælibet generatio adiunctam habeat aliquam sibi propriam corruptionem, & corruptio non bis numeretur, non poterunt esse plures generationes, quàm corruptiones. Confirmatur, quia volo singulis diebus æternitatis factam esse vnicam generationem, & vnicam corruptionem; tunc plu-

R. P. de Rhodes curs. Philo soph.

Ares non essent generationes quàm dies in æternitate, neque plures essent dies in æternitate quàm corruptiones: ergo non fuissent plures generationes quàm corruptiones.

Dices, videri esse illud idem argumentum, quod solutum nuper est de patribus & filiis ab æterno; imò & eodem modo fieri posset de generationibus, & corruptionibus futuris in æternum à parte post.

Resp. valde differre istud argumentum de generationibus & corruptionibus, ab alio illo argumento de filiis & patribus, quia in illo argumento de patribus vna collectio includebatur in alia, & inclusa bis numerabatur; omnes enim patres bis numerabantur, semel vt patres, & semel vt filij; omnes autem filij non bis numerabantur, quia vltimus filius semel tantum numerabatur. In isto argumento de generationibus & corruptionibus, collectio generationum, & collectio corruptionum sunt penitus distinctæ, & nulla ex his numeratur, nisi semel; vnde nulla est in isto argumento fallacia sicut erat in priore.

Respondi etiam posset, quod in rebus infinitis non datur maius & minus. Sed hoc efficaciter, vt arbitror, reiectum est tract. 1. disp. 3.

Secunda ratio sit, quia sequitur dari posse infinitum terminatum, si generationes fuissent ab æterno; imò quod infinitum terminatum erit maius, vel æquale infinito interminato, quod vtrumque implicare constat ex priore tractatu. Probo sic. Dentur duæ series generationum, in quarum altera singulis annis facta fuerit vna generatio, & in altera factæ sint duæ singulis annis; cerè in prima serie sunt duplò plures generationes, quàm in altera serie: vnde argumentor. Dimidia pars primæ illius collectionis est æqualis toti secundæ collectioni: sed hæc dimidia pars est terminata, cum habeat ante se alias infinitas generationes, siue alteram medietatem: ergo clarum est, quod dabitur infinitum terminatum æquale infinito interminato.

Deinde, si potuissent gigni homines ab æterno, ita vt singuli distarent à se nouem mensibus, potuissent etiam ita gigni vt distarent à se inuicem septem tantum mensibus: tunc si cum illo intervallo nouem mēsum hodie nati essent infiniti homines, quorum signari posset vltimus, quæro si non fuisset intervallum plusquàm septem mensium, & iidem profus homines fuissent producti, quanto nam tempore prius expleta esset generatio illorum hominum, & natus esset hic vltimus, qui est natus hodie? Si dicatur infinito tempore ante: ergo datur infinitum terminatum. Si dicatur tempore finito: ergo tempus finitum habet infinitos menses, quia toties habet duos mēses, quot in serie generationū sūt nouenarij, quos dixi esse infinitos.

Tertia ratio sit. Illud non est ab æterno, quod datur aliquid prius: sed generationibus vt nunc sunt, & corruptionibus datur necessariò aliquid prius, nam generatio supponit parentes & dispositiones; & corruptio supponit rem prius fuisse: ergo generatio & corruptio non possunt esse ab æterno.

Dices, quod generationibus & corruptionibus distributiue sumptis dabitur aliquid prius: sed illis collectiue sumptis nihil dari prius.

Sed contrà. Quod conuenit essentialiter partibus distributiue sumptis, conuenit etiam toti collectioni: sed habere aliquid prius, conuenit essentialiter corruptioni vt corruptio est, non autem conuenit illi vt distributiue sumptæ: ergo habere aliquid prius, conuenit etiam toti collectioni corruptionū. Probatur minor. Id quod essentialiter est

Z 3 transitus

transitus ab esse ad non esse, præsupponit essentialiter ipsum esse: sed corruptio essentialiter est transitus ab esse ad non esse: ergo corruptio ut sic essentialiter præsupponit prius ipsum esse rei corruptæ; quomodo enim potest corrumpi id quod non fuit?

Quarta ratio. Si generationes ita essent ab æterno, ut nulla ex his esset omnium prima, nec ullus hominum à solo Deo esset creatus, sequeretur quod tota collectio hominum, ut collectio est, non esset à solo Deo; si enim nullus hominum est à solo Deo, certè implicat ut tota collectio sit à solo Deo: sed implicat ut tota collectio ut sic non sit à Deo solo; si enim non est à solo Deo: ergo est partim à Deo, & partim à se; implicat autem ut aliquid etiam partialiter sit ens à se: ergo implicat ut generationes sint ab æterno.

Quinta probatio. Quintò, huc faciunt argumenta omnia, quibus probatum est, implicare infinitum quodlibet categorematicum; si enim generationes essent ab æterno, illæ fuissent infinitæ, & numerus animarum esset infinitus.

Obiectio. Obiicitur. Ad hoc ut aliquid sit ab æterno, satis est quod dici potuerit, *est, & nunquam non fuit*: sed de generationibus dici hoc potuit: ergo generationes esse potuerunt ab æterno. Probatur minor. Potuit dici, *est generatio, & nunquam non fuit*, si ante quamlibet generationem esse potuit alia prior, ita ut nulla sit omnium prima: sed non implicat ut ante quamlibet generationem detur alia prior, sicut non implicat ut post quamlibet sit alia posterior: ergo potuit semper dici, *generatio est, & nunquam non fuit*.

Hoc argumentum eandem planè habet solutionem, quam illud aliud habet, quod de motu ab æterno statim proponetur, & soluetur.

SECTIO II.

Verum fuerit possibilis motus successivus ab æterno.

Differt creatio rei successivæ ab æterno, à creatione permanentium. Certum est primò, productionem motus successivæ ab æterno multum differre à productione entis permanentis ab æterno; aliud enim est aliquid esse æternum, & aliquid esse ab æterno. Res quæ propriè dicitur æterna, debet esse tota simul, & immutabilis per totam æternitatem: esse autem ab æterno tantum significat id cuius nullum est initium, sed semper fuit secundum aliquas suas partes. Si ergo motus factus esset ab æterno, non esset factus totus simul, neque semper fuisset secundum se totum, sed heri fuisset una eius pars, & prius alia, & alia in infinitum.

Qualis esset rei successivæ creatio ab æterno. Certum est secundò, quod si motus esset ab æterno, nulla etiam eius pars distributivè sumpta esset ab æterno, quia illa pars, si duraret tantum per horam, haberet horam immediatè sequentem, quæ non fuisset ab æterno, cum haberet aliquid prius; & sic res æterna non antecederet rem factam in tempore nisi unâ horâ. Omnes igitur partes motus collectivè sumptæ essent ab æterno, quia nunquam non fuisset aliqua pars huius motus; sic enim ille motus, quamvis non repleter æternitatem secundum ullam sui partem; repleter tamen illam secundum se totum.

Conclusio negans. Dico itaque videri omnino probabilius, quod nullum ens successivum potuerit esse ab æterno. Ita docent multi Recentiores contra Okamum, Gabrielem, Gregorium, Vasquem. Rationes pleræque video afferri parum efficaces, quas breviter refero & improbo.

S. I.

Rationes minus efficaces contra æternitatem motus successivi

Prima est, & ferè communis. De ratione motus est habere prius & posterius: sed quod est ab æterno, nihil habet prius: ergo motus esse non potest ab æterno.

Responderi potest, quod simili probaretur argumento, motum esse non posse in æternum, quia de ratione motus est habere posterius; quod autem est in æternum, nihil habet posterius. Equivocatio igitur est in illa propositione, *De ratione motus est habere prius & posterius*; si enim sensus illius sit, quod de ratione motus est habere aliquid prius omnibus partibus sumptis collectivè, & ista est propositio; si autem sensus sit, quod de ratione motus est habere partes priores & posteriores, id est non totas simul, vera est propositio, & motui facti ab æterno planè conveniret habere hoc modo partes priores & posteriores, id est non totas simul, sicut etiam conveniret motui, qui duraret in æternum.

Secundò argumentantur alij parum efficaciter. Non potuerunt esse ab æterno infinitæ horæ: ergo nec potuit esse ab æterno motus infinitus. Probo antecedens. Non possunt esse infinitæ horæ, si non possunt esse aliquæ horæ; totum enim non potest esse sine suis partibus: sed nulla hora esse potuit ab æterno: ergo nec infinita hora. Probatur minor. Hora necessariò habet quatuor quadrantes, quorum unus est alio prior: ergo secundus quadrans non est ab æterno: ergo quod est æternum, uno solum quadrante antecedit rem non æternam.

Responderi potest, infinitas horas esse non posse æternas, ita ut vel omnes fuerint per totam æternitatem, vel aliqua fuerit æterna; sed esse posse ab æterno, ita ut omnes collectivè sumptæ repleant totam æternitatem, quatenus secundum diversas horas respondent diversis instantibus æternitatis. Distingui ergo debet primum antecedens. Non potuerunt esse ab æterno infinitæ horæ, ita ut vel secundum aliquam, vel secundum omnes distributivè extiterint ab æterno, concedo; ita ut omnes collectivè repleant totam æternitatem, & singule respondeant singulis partibus æternitatis, nego. Quod additur, totum non esse sine partibus, verum est; hic enim totum est ab æterno, quia semper existit secundum aliquam sui partem; nunc unam, deinde aliam.

Tertiò argumentantur nonnulli. Si sol esset ab æterno productus in motu, necessariò esset productus in aliquo situ, id est vel in Oriente, vel in Occidente, iuxta lunam, vel ab ea remotus. Si in Oriente, vel ibi mansit infinito tempore; & sic non fuit motus ab æterno; vel uno die ab Oriente attingit Occidentem; & sic æternitas erit solum unus dies, quia sol est in Oriente ab æterno, in Occidente autem est in tempore.

Responderi potest, quando quaeritur, an sol conditus ab æterno esset productus in Oriente, an in Occidente, vel quaeri de prima creatione solis; & sic dico solem nec esse conditum in Oriente, nec in Occidente; quia si est conditus ab æterno, nunquam est primò conditus: vel quaeri de continuata consecratione solis per totam æternitatem à parte ante; & sic dico, solem esse conditum in Oriente, & in Occidente; in coniunctione,